

NAFO-mi biologit 2015-imut siunnersuinerisa eqikkarnera.

18. juni 2014
J.nr. 20.00-12

NAFO-mi biologit 2015-imut siunnersuinerat

Ataani atuarneqarsinnaapput nunatta kitaata avataani qaleralinnut aammalu sinerissap qanittuini Qeqertarsuup Tunuani, Uummannami Upernavimmilu qaleralinnut tunngatillugu siunnersuinerit kiisalu pisaasartut allattorneqarneri.

1. Avataani qalerallit

- a. *Davis Stræde* (Canadamiullu aveqatigiissutigineqarput).
Innersuussutigineqarput 14.000 tonsit (siorna siunnersuinermit allannguisoqanngilaq).
2013-imi pisat tamakkerlutik 15.248 tonsiupput (nunatta imartaani pisat: 8.211 tonsit).
- b. *Baffin Bugt* (Canadamiullu aveqatigiissutigineqarput).
Innersuussutigineqarput 16.000 tonsit (siorna siunnersuinermit allannguisoqanngilaq).
2013-imi pisat tamakkerlutik 12.814 tonsiupput (nunatta imartaani pisat: 6.500 tonsit).

2. Sinerissap qanittuini qalerallit

Namminersorlutik Oqartussat piumasaqarnerat naapertorlugu sinerissap qanittuini Qeqertarsuup Tunuanut, Uummannamut Upervimmullu siunnersuinerit ukiunut marlunnoortuupput, 2015-imut 2016-imullu.

- a. *Disko Bugt*.
Innersuussutigineqarput 8.000 tonsit (siorna siunnersuinermit allannguisoqanngilaq).
2013-imi pisat tamakkerlutik 2013 9.073 tonsiupput.
- b. *Uummannaq*.
Innersuussutigineqarput 6.000 tonsit (2011-12-imi siunnersuinermit innersuussutigineqarput 5.000 tonsit).
2013-imi pisat tamakkerlutik 7.007 tonsiupput.

c. *Upernavik.*

Innersuussutigineqarput 6.300 tonsit (ukiuni siuliini siunnersuisoqarsimangilaq).

2013-imi pisat tamakkerlutik 6.039 tons.

3. Qeeraq milalik

Innersuussutigineqarpoq pisat saniatigullu pisarisuukkat allat ilanngullugit 2009-miit 2013-imut agguaqatigiissillugit pisaasartut 1.025 tonsit sinnernagit pisassiissoqartariaqaraluartoq.

Siunnersuineq ukiumut pingasunoortuuvoq, 2015-imiit 2017-imut. Siusinnerusukkut siunnersuutigineqartarpoq “aalisagaqatigiiaat toqqaannaq aalisarneqartariaqanngikkaluartut”, ukiunili kingulliunerusuni biologit misissuisarnerini takuneqarsinnaavoq qeeraqassuseq siuariartuaarsimasoq.

4. Kalaallit Nunaata kitaani aalisagaqatigiiaat allat

Håsinginut, qeeqqanut nimeruaartunut, imminnguarnut, kapisilinnut suluppaakkallu immap naqqata imavissuarmut itiseriarneraniittartunut siunnersuineq allannguuteqanngilaq, tassalu aalisagaqatigiiaat ukiuni tulluuttuni toqqaannaq aalisarneqartariaqanngikkaluartut.

Qulaani pineqartut pillugit pisortatigoortumik siunnersuinerit NAFO-p nittartagaani (www.NAFO.int) atuarneqarsinnaapput. Ilisimatitsissutigineqassaaq Pinngortitaleriffik siunnersuinnermut tunuliaqutaasussanik allakkiarpassuarnik suliaqarsimammat. Siunnersuinerup tuluttoortaa quppernarnik A-4-nik 100-t sinnerlugit takissuseqarpoq Naalakkersuisoqarfili Aalisarnermullu aqutsiveqarfik ilanngullugu assilineranik tunineqarput.

Uppernarsaatissanik amerlanerusunik piumasoqarpat Pinngortitaleriffik nassuiaateqassalluni piareersimavoq.

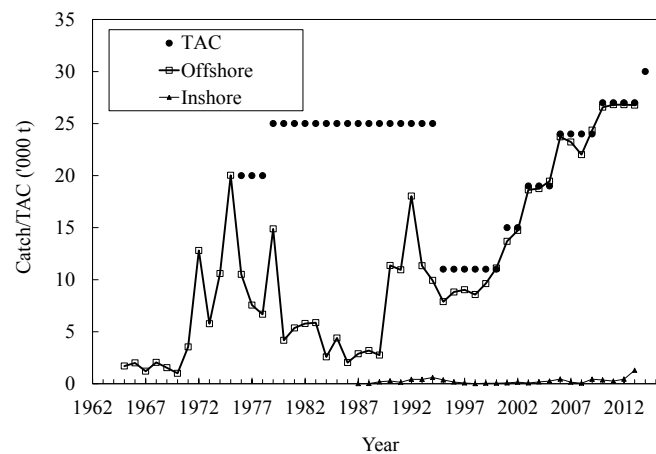
Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Helle Siegstad

ILANNGUSSAQ 1. Nunatta kitaani qalerallit pillugit siunnersuinerup imaqarniliornera

1. Avataani Baffin Bugtimi Davis Strædemilu qalerallit

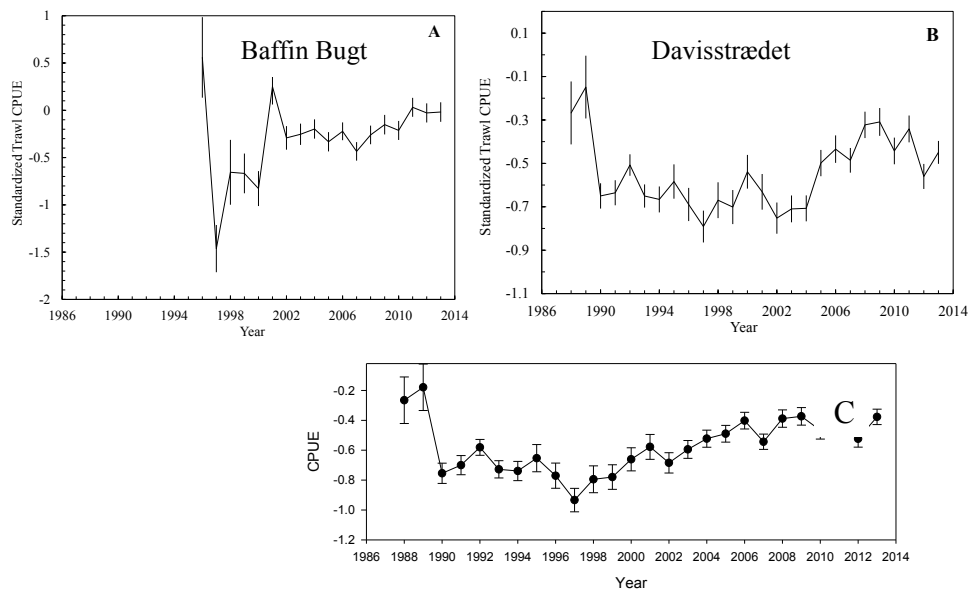
Kalaallit Nunaata kitaata imartaani avataani qalerallit nunatta Canadallu aveqatigiissutigisarpaat. Tamaani qaleralinniarneq Davis Strædemi nalinginnaasumik aalisarfiusartumi ingerlanneqartarpoq, Baffin Bugtimilu aalisarfimmi nutaajusumi (2001-imi aalisarfiulersumi) ingerlanneqartarluni. Nunatta Canadallu akornanni tamaani aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqartoqanngilaq, nunalli taakkua ileqquliutiinnarnikuuat siunnersuinermi pisassiissutigineqarsinnaasut aveqqissaarlugit TAC-liisarlutik.

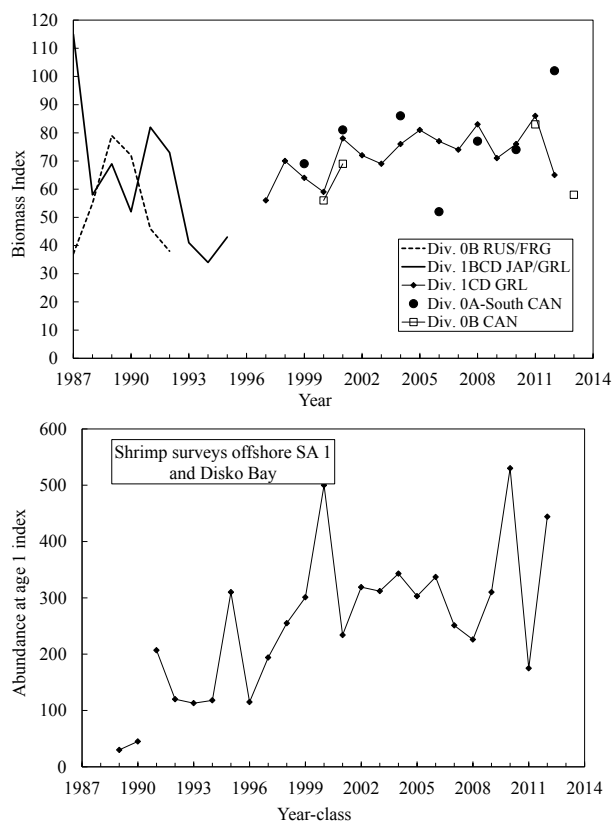
Figur 1. Imartaq qaleralinniarfiusartooq tamakkerlugu pisaasartut (Canadap nunattalu pisat avittarpaat).

Davis Strædemi 2015-imi 14.000 tonsinik TAC-liisoqarsinnaasoq NAFO siunnersuivoq, taamaalilluni siornamiit allannguuteqartoqarani. Tamaani peqassuseq oqimaassusinngorlugu aammalu kalinnermi ataatsimi pisaasartut amerlassusiat aalaakkaakannersumik inissisimapput. Naatsorsuinerit takutippaat Davis Strædemi TAC pisaasartullu 2015-imi allannguuteqanngippata, tassa 14.000 tonsit qaangerneqanngippata tamaani qaleraleqassuseq amerlassut-simigut aarlerinartorsiulernaviannitsoq (B_{lim}). 2013-imi pisat katillugit 15.248 tonsiupput (nunatta imartaani pisarineqarlutik 8.211 tonsit).

NAFO Baffin Bugtimut tunngatillugu 16.000 tonsinik 2015-imi TAC-liisoqarsinnaasoq siunnersuivoq. 2014-imut tunngatillugu siunnersuinermit, tassa 13.000 tonsinik pisassiisoqarsinnaasumiit taamaalilluni 16.000 tonsinut qaffaasoqarpoq. 2013-imi pisat tamakkiisut 13.125 tonsiupput (taakkunannga nunatta imartaani 6.500 tonsit pisarneqarsimallutik). Siunnersuinermi tunngaviupput peqassutsip oqimaassusinngorlugu annertussusianik aammalu kalinnermi ataatsimi pisaasartut amerlassusiisa aalaakkaasuunerannik paasisat biologit misissuisarnerinit pissarsiarineqartut.

Figur 2. Baffin Bugtimi kalinnermi ataatsimi qalerallit pisaasartut amerlassusii (A) aammalu Davis Strædemi (B) kiisalu taakku tamarmik katinnerat (C).

Figur 3. Biologit misissuisarnerinit peqassutsip oqimaassusinnngormera (qulleq) aammalu Kalaallit Nunaata imartaani qalerallit ukiumik ataatsimik utoqqassusillit amerlassusiinik takussutissaq (alleq).

Davis Strædemi Baffin Bugtimilu kalinnermi ataatsimi pisaasartut amerlassusiat ukiuni kingulliunerusuni aalaakkaasumik inissisimasimapput (figur 2). Davis Strædemili Canadap imartaani 2013-imi misissuinerit takutippaat tamaani qaleraleqassuseq oqimaassusinnngorlugu

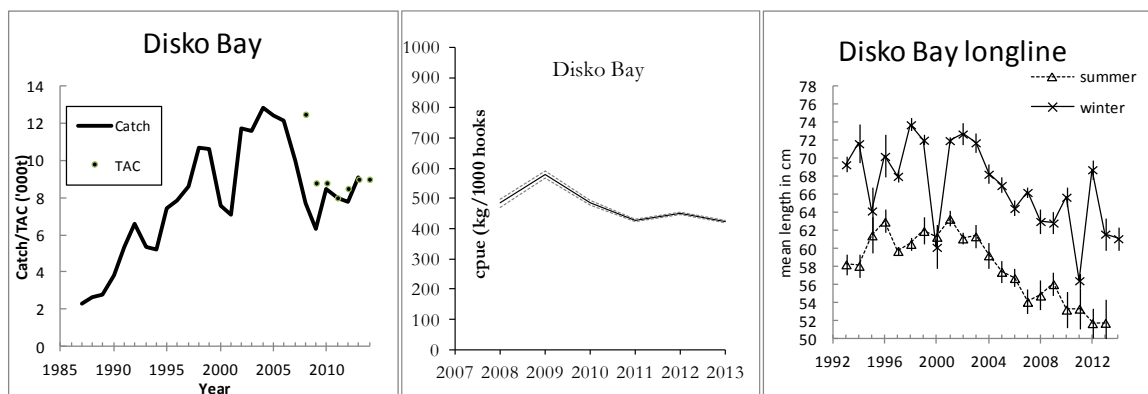
appariaateqarsimasoq 2000-mi peqassuseq naligilersimallugu. Nunattali imartaani Davis Strædemi 2013-imi peqassutsimik naliliisoqangilaq, Pâmiut teknikkikkut ajornartorsiuteqarmat.

Imartami pineqartumi qaleralinniartarnerup ineriartortinneqarneranut Canadap nunattalu imartaani biologit misissuisarneri pingaaruteqarsimapput. Misissuisarnerit Baffin Bugtip kujasinnerusortaani 1999-imi siullermeersumik aallartinneqarput, kinguneqarlutillu biologit 2001-imi 4.000 tonsinik pisassiisoqarsinnaanerani innersuussuteqarnerannik. Tamatumalu avannarpassinnerusortaani misissuisoqareernerata kingunerisaanik pisassiissutigineqarsinnaasut 2003-mut 2006-imullu innersuussutigineqartut 8.000 tonsinut aammalu 13.000 tonsinut qaffaaffigineqarput. 2013-imut siunnersuineq aamma allannguuteqarfiuvoq, tassani pisassiissutigineqarsinnaasut innersuussutigineqartut 16.000 tonsinut qaffanneqarmata.

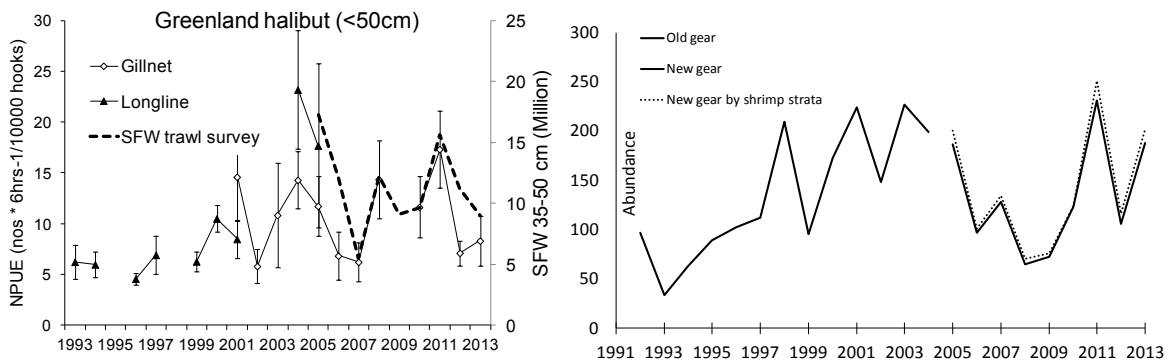
2. Sinerissap qanittuani qalerallit Qeqertarsuup Tunua, Uummannaq aamma Upernavik

Qeqertarsuup Tunua: Qeqertarsuup Tunuani 2015-16-imut qalerallit pisassiissutigineqarsinnaasut 8.000 tonsit sipportariaqangikkaluaraat NAFO innersuussivoq, taamaalilluni 2013-14-imut siunnersuinermit allannguisoqarani.

Tamaani qaleraeqassuseq aalaakkaasutut, kisiannili siusinnerusumut sanilliullugu appasinne-rusutut nalilerneqarpoq. Takussutissaqarpoq qaleralinniarnaq aalisarneqarsinnaalersunik nu-taanik takkussuuttunik tunngaveqarnerujartulersimasoq, taamaalilluni peqassutsip tamakkii-sumik iluaqutigineqarsinnaanerata killilersimaarneqalersinnaanerani aarleqquteqariartuaar-nissaq tunngavissineqarluni. Biologit misissuisarnerisa (qassutit qalullu atorlugit) paasinars-i-sippaat peqassutsip qaleralinnik ukioqatigiikkuutaanik takkussuuttunik (35-50 cm) pilersor-neqarnera ukiuni arlaqalersuni aalaakkaasumik (figur 5) inissisimasoq.

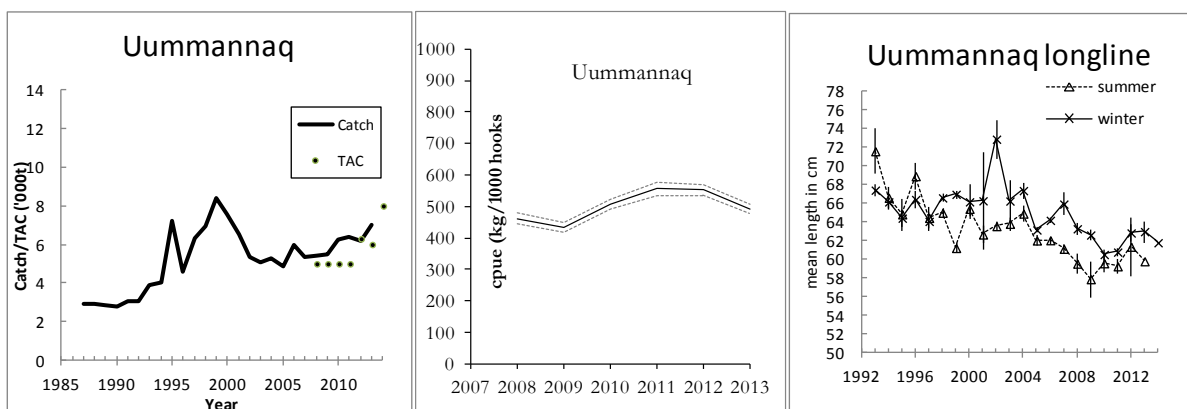
Figur 4. Qeqertarsuup Tunuani 1987-imiit 2013 ilanngullugu pisaasartut (tamaani qaleralinniarnaq aatsaat 2008-mi pisa-siissuteqarfigineqartalerpoq) (saamerleq) aammalu pisanik allattuiviit naapertorlugit kalinnermi ataatsimi pisaasartut amer-lassusiat (qiterleq) kiisalu aasaanerani ukiuuneranilu pisaasartut agguaqatigissillugu takissusiat (talerperleq).

Figur 5. Qassutit atorlugit qalerallit aalisarneqarsinnaalersussat peqassutsimut ilapittuutaallutik takkussuuttut amerlassusianik misissuinerit (saamerleq) aamma qaleraleqassutisip oqimaassusinngorlugu missingiunneqarneranik kiisalu Pàmiumik Qeqertarsuup Tunuani amerlassusinngorlugu qaleraleqassutsimik takussutissat.

Uummannaq: Uummannami 2015-16-imut qalerallit 6.000 tonsit pisassiissutigineqarsinnaasut NAFO innersuussivoq, taamaalilluni 2013-14-imut siunnersuinermit allannguisoqarani.

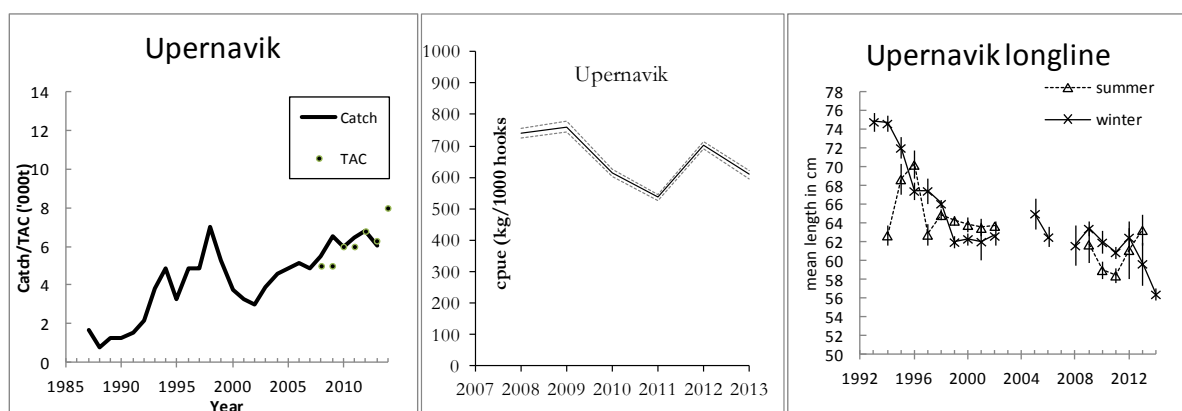
Uummannami qaleraleqassuseq Qeqertarsuup Tunuanut sanilliullugu ajunngilaq. Pisarineqartartut agguaqatigiissillugu takissusiat ukiuni kingulliunerusuni milliartorunnaarsimapput, tamannalu qaleraleqassutisip aalisarnermut malinnaasinnaalersimaneranik takussutissaasorinarpoq. Pisasartut ukiuni qulini kingullerni ukiumut 6.000 tonsit missaanniittarput, sipporneqartalerpatalu peqassutisip ajortup tungaanut sunneriartuarneqalersinnaanera aarleqqutigineqarsinnaalissaaq (mikinerusut pisaasartut amerlanerulissapput). Pisassiissutigineqartartullu qaffaavigineqassappata innersuussutigineqassaaq killilimmik pisasseqqittarnissaaq aammalu anikitsualukkuutaartumik qaffaasoqartassasoq (nalimmassarsinnaassuseqartumik aqutseriaaseqarneq).

Figur 6. Uummannami 1987-imiit 2013 ilanngullugu pisaasartut (tamaani qaleralinniarneq aatsaat 2008-mi pisassiissuteqarfigineqartalerpoq) (saamerleq) aammalu pisanik allattuiviit naapertorlugit kalinnermi ataatsimi pisaasartut amerlassusiat (qiterleq) kiisalu aasaanerani ukiuuneranilu pisaasartut agguaqatigiissillugu takissusiat (talerperleq).

Upernavik: Upernavimmi 2015-16-imut qalerallit 6.300 tonsit pisassiissutigineqarsinnaasut NAFO innersuussivoq, taamaalilluni 2013-14-imut siunnersuinermit allannguisoqarani.

Upernavimmi qaleraleqassuseq Qeqertarsuup Tunuanut sanilliullugu ajunngilaq. Pisarineqartartut agguaqatigiissillugu takissusiat ukiuni kingulliunerusuni milliartorunnaarsimapput, ta-mannalu qaleraleqassutsip aalisarnermut malinnaasinnaalersimaneranik takussutissaasorinar-poq. Pisasartut 2002-miit mannamut marloriaammik amerleriarsimapput (3.000 tonsiniit 6.000 tonsinut), qaleralilli kigaatsuinnarmik alliartortarmat aalisarnerup qaleraleqassutsimut sunniutai aatsaat ukiualuit qaangiuppata takuneqarsinnaalissapput. Taamaattumik NAFO-p innersuussutigaa 2015-16-mi pisarineqartussat 2009-11-mi pisarineqartut agguaqatigiissillugu 6.300 tonsiusut sippussanngikkai.

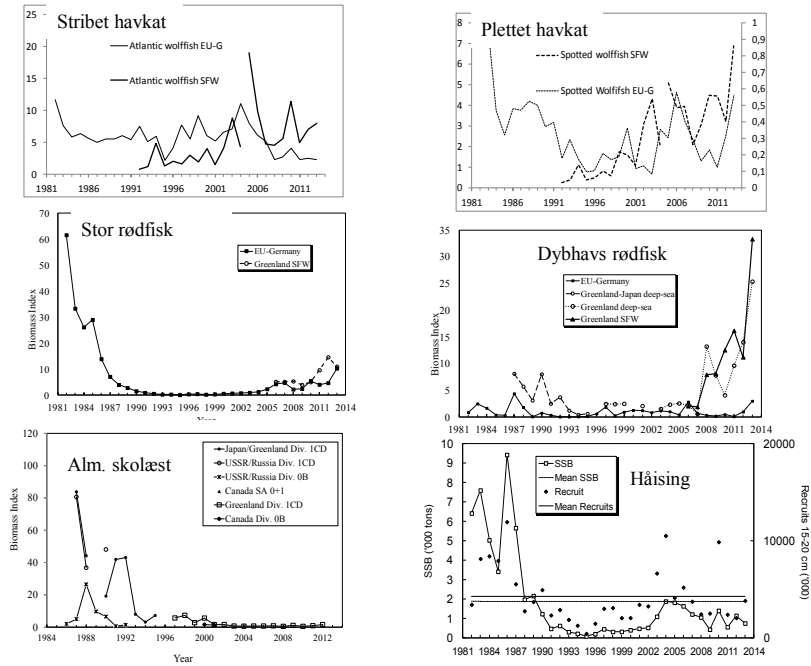
Figur 7. Upernavimmi 1987-imiit 2013 ilanngullugu pisaasartut (tamaani qaleralinniarneq aatsaat 2008-mi pisassiissuteqarfigineqartalerpoq) (saamerleq) aammalu pisanik allattuiiviit naapertorlugit kalinnermi ataatsimi pisaasartut amerlassusiat (qiterleq) kiisalu aasaanerani ukiuuneranilu pisaasartut agguaqatigiissillugu takissusiat (talerperleq).

Namminersorlutik Oqartussat piumasaqarnerat naapertorlugi Qeqertarsuup Tunuanut, Uummannamut Upernavimmullu tungatillugu NAFO-mit siunnersuineq ukiunut marlunnoortuuvoq, 2015 2016-imullu atuuttuulluni. Qaleraleqassuseq ukiut tamaasa naliliiffigineqartassaaq, peqassuserlu allannguuteqassagaluarpata siunnersuineq allannguuteqartinneqassaaq.

2. KALAALLIT NUNAATA KITAANI AALISAGAQATIGIIAAT ALLAT

Håsinginut, qeeqqanut nimeruaartunut, imminnguarnut, kapisilinnut suluppaakkallu immap naqqata imavissuarmut itiseriarnaniittartunut siunnersuineq allannguuteqanngilaq, tassalu aalisagaqatigiiaat ukiuni tulluuttuni toqqaannaq aalisarneqartariaqanngikkaluartut. Aalisagaqatigiiaanut pineqartunut tunngatillugu ikkannersuarni peqassuseq oqimaassusinngorlugu pitsanngoriaateqarsimannngilaq – qeraaq nimeruaartoq eqqaassanngikkaanni, taakkuninngami oqimaassusinngorlugu peqassuseq ukiuni kingulliunerusuni pitsanngoriaateqarsimasoq takussutissartaqarmat. Taama siuariartoqarsimanagera qeeqqap nimeruaartup ikkannersuarni suffeqqittalersinnaanissaanik neriulersitsivoq.

Andre fisk

35

Figur 8. Suluppaagaqassuttip, qeeraqassuttip hâsingeqassutisillu oqimaassusinnorlugu 1980-ikkut aallartisimalerneriniit ineriartorsimanerat.